

WSPOMNIENIE O DZIAŁALNOŚCI PROFESORA STANISŁAWA OCHEĐUSZKI
W POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ

Profesor dr hab. inż. Stanisław Ochęduszeko był jednym z kilku wyróżniających się profesorów Politechniki Lwowskiej, którzy po zakończeniu ostatniej wojny 'zjawili się w Gliwicach, by tutaj od nowa organizować waresztat swej pracy naukowej i służyć spragnionej wiedzy młodzieży akademickiej swym doświadczeniem. Przybył tu latem roku 1946 i podjął obowiązki nauczyciela akademickiego w drugim roku istnienia Politechniki Śląskiej. Entuzjastyczne przyjęcie, z jakim się Profesor spotkał ze strony ówczesnych studentów, pozostało zachowane w Jego pamięci do końca życia.

W latach 1946-1969 Profesor Ochęduszeko był Kierownikiem - powołanej na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej - Katedry Teorii Maszyn Ciepłych. W tym czasie, wy-

pełnionym wytrwałą, systematyczną i owocną pracą, Profesor przeżył też wiele jasnych dni, wśród których pierwszym był dzień powitania w Gliwicach, kiedy to - w dosłownym tego słowa znaczeniu - profesorowie lwowscy noszeni byli na rękach.

Profesor Ochęduszeko prowadził wykłady z teorii maszyn ciepłych, a w początkowych latach również z gospodarki cieplnej i pomiarów maszyn ciepłych, dając kształconym tu inżynierom podstawy teoretyczne i praktyczne do organizowania w przemyśle racjonalnej gospodarki energią. Tu w Gliwicach skupiał wokół siebie młodszych współpracowników, budując to, co później nazwano Śląską Szkołą Termodynamiki.

Profesor Ochęduszeko widział potrzebę oszczędnego użytkowania energii na długo przed pojawieniem się pojęcia kryzysu energetycznego. Można powiedzieć, że oszczędne gospodarowanie wszelkimi dobrami jest warunkiem sine qua non roztropności gospodarczej tak pojedynczego człowieka, jak i kie-

rownictwa zakładu przemysłowego czy innej instytucji. Jednym z tych dóbr jest energia użytkowana w gospodarce narodowej. Oszczędne jej użytkowanie wymaga znajomości rzeczy i granic możliwości.

Profesor Ochęduszeko orientował się dobrze w potrzebach przemysłu w zakresie kadry inżynierów wyspecjalizowanych w dziedzinie energetyki ciepłej. Pod Jego kierunkiem na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej kształceni byli magistrowie inżynierowie w specjalności ruchowo-energetycznej. W roku 1953 powołany został w Politechnice Śląskiej Wydział Mechaniczno-Energetyczny. Zadaniem tego Wydziału jest pełniejsze pokrywanie potrzeb kadrowych polskiego przemysłu w zakresie energetyki ciepłej.

Nazwisko Profesora Ochęduszeki i Jego działalność zajmują poczesne miejsce w historii Politechniki Śląskiej. Organizator, a następnie pierwszy dziekan Wydziału Mechaniczno-Energetycznego, w latach 1956-1959 rektor Politechniki Śląskiej. Profesor Ochęduszeko był też członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk i doktorem honoris causa Politechniki Śląskiej. Przed wejściem do dawnej Katedry Teorii Maszyn Ciepłych wmurowana została w roku 1973 tablica brązowa poświęcona Jego pamięci.

Wśród absolwentów Politechniki Śląskiej są tysiące słuchaczy profesora Ochęduszeki. Każdy z nich, oprócz poznania zasad termodynamiki, których nie można nie respektować, zawdzięcza swemu Nauczycielowi utrwalanie przekonania o konieczności rzetelnego postępowania w życiu codziennym. Miał bowiem Profesor Ochęduszeko dar szerszego oddziaływania na swe otoczenie, a jego postępowanie było w wielu przypadkach chętnie akceptowanym przykładem.

Profesor Ochęduszeko żył w latach 1899-1969. Studia wyższe odbył w Politechnice Lwowskiej. Stopień doktora zdobył na studiach zagranicznych w Monachium. Wrodzone uzdolnienia, zdobyta, pogłębiana i rozwijana stale wiedza w dziedzinie termodynamiki owocowały w postaci licznych publikacji naukowych w latach gliwickich. Przypomnieć tu należy trzytomowe dzieło "Teoria maszyn ciepłych" (wydane nakładem PWT Warszawa, część I i II w roku 1953, część III w r. 1955) oraz podręcznik "Termodynamika stosowana" (PWN Warszawa 1964), którego kolejne wydania uwzględniały nowości z dziedziny termodynamiki, a także wyniki własnych przemyśleń autora. Celem nadrzędnym działalności wydawniczej Profesora było uprzystępnianie młodzieży akademickiej trudnego i podstawowego przedmiotu, jakim jest termodynamika. Studiowanie prac Profesora Ochęduszeki potwierdza opinie jego dawnych słuchaczy, że był to człowiek, który umiał mówić w prosty sposób o zagadnieniach trudnych.

Minęły piękne i owocne lata działalności Profesora Ochęduszeki w Politechnice Śląskiej. Biegną teraz lata, w których Profesor żyje nadal w pamięci swych uczniów i wychowanków.

Zbiór publikacji zebrany w tym zeszycie, nawiązujący do działalności naukowej Profesora, niechaj sprzyja dalezemu utrwalaniu Jego pamięci w środowisku akademickim.